

Algemene Beschouwingen begroting 2021-2024

Koekoeksjong

Goedemiddag dames en heren,

Ik heb mijn bijdrage voor het aankomende stadsnieuws als titel Koekoeksjong meegegeven. Ik neem jullie graag mee in de reden voor deze titel. Ons werd gevraagd om aan te geven waar het accent voor de begroting 2021-2024 op gericht zou moeten zijn. Nou voor de VVD is dat glashelder. Twee onderwerpen springen er wat ons betreft bovenuit. De almaar stijgende kosten in de zorg en de niet te stuiten schuldenpositie van de gemeente.

Kostenbeheersing in het sociaal domein is van essentieel belang om de zorg ook voor de langere termijn betaalbaar te houden. We moeten ons realiseren dat niet alles meer kan en dat er keuzes gemaakt moeten worden. De zorg wordt wel eens omschreven als een koekoeksjong. Een koekoeksjong heeft de onhebbelijkheid om de eieren en zelfs de jongen van zijn gastvrouw of gastheer uit het nest te werken om zodoende alle voedsel voor zichzelf te houden.

De zorg in zijn aller breedst heeft de neiging hetzelfde te doen ten aanzien van de gemeentebegroting.

De uitgaven blijven jaar op jaar stijgen en de compensatie daarvoor vanuit het rijk is stelselmatig te laag. Het gevolg is oplopende tekorten in het sociale domein die tot gevolg hebben dat andere uitgaven onder druk komen te staan.

En wat doet het rijk. Ach die bedenken dat het wel handig is om tot ontschotting in de zorg over te gaan. Met de mooie gedachte dat dit de gemeente meer vrijheid geeft om naar eigen inzicht de kosten over de verschillende pijlers in het sociaal domein te verdelen. Wat een nobel doel zeg. Fantastisch. Helaas zegt de rijksoverheid er niet bij dat die zogenaamde beleidsvrijheid maar heel beperkt is.

Want ja taken overdragen naar de gemeente is een, maar de gemeente dan ook echt beleidsvrijheid geven is natuurlijk heel wat anders.

De decentralisaties hadden als belangrijkste doel om de uitvoering dichterbij de burger te brengen. We kunnen in algemeenheid denk ik wel stellen dat dit is gelukt. Maar dat betekent niet automatisch dat de gemeente meer invloed op inzet van de middelen heeft. Nee helaas, het rijk bepaald nog steeds teveel hoe de uitvoering vorm gegeven moet worden.

Oké, dit wetende en wetende dat we hier buiten zo sterk mogelijk lobbyen weinig aan kunnen veranderen wat dan?

Dan moeten we keuzes gaan maken. Wat doen we nog wel en wat doen we niet. En dan moet u niet als college de indruk wekken dat dat alles in het sociaal domein door Den Haag wordt voorgeschreven en ons een verkapt stemadvies voor de Tweede Kamer verkiezingen aan de hand doen.

Ja we komen tekort op het voorgeschreven deel. Maar we willen als Zwijndrecht ook graag meer doen. Daarvoor kunt u niet de hand op houden in Den Haag. Prima om meer te doen maar dan is het wel van belang dat we inzicht hebben in de effectiviteit van onze maatregelen. En hebben we die dan? Naar de mening van de VVD nog steeds niet genoeg. Nog steeds produceert u stukken waarin u in mooie bewoordingen aangeeft wat er allemaal gebeurd, maar goed meetbaar is het nog steeds niet.

En natuurlijk niet alles is meetbaar en we hebben ook te maken met de veranderende omstandigheden. Maar wij voelen ons als een geblinddoekte stuurman die maar moet hopen dat de automatische piloot het schip veilig de haven zal binnenloodsen. En natuurlijk we willen zo veel. Kijk maar naar ons raadsprogramma. We hebben prima doelstellingen op het sociaal domein, maar gaan we die realiseren?

We stoppen nog meer geld dan wettelijk noodzakelijk is in het sociale domein omdat we met z'n alle zien dat het niet goed gaat met een deel van de inwoners van Zwijndrecht, en helpt het? Nou in ieder geval wel om het tekort nog groter te maken. Maar dat was nou juist geen doel in ons raadsprogramma.

De VVD is van mening dat we scherpere keuzes moeten gaan maken om de tekorten echt terug te gaan dringen. We vragen het college dan ook met een helder overzicht te komen waar we de kosten kunnen terugdringen.

En ja dan de schuldpositie. De VVD vindt het fantastisch dat het college een hele bos veren in de bibs van de heer Loos wenst te steken. Ook zijn wij verheugd dat wijlende heer van der Does nu, helaas postuum, ook de eer krijgt. Het kwartje, tot realistisch begroten, is blijkbaar nu tot het college doorgedrongen. Daarom bent u gekomen met een nieuwe financiële strategie waarbij u "Scherper aan de wind gaat zeilen"

Of draait u ons hier toch weer een rad voor de ogen? En vaart u ons rechtstreeks op de klippen? Want met welk doel gaat u realistischer begroten? Is dat omdat u inziet dat we stelselmatig onze opbrengsten te laag inschatten of is dat omdat u inziet dat als u dat niet doet dat u de begroting niet sluitend kunt krijgen.

Zullen wij zeggen hoe wij het zien? Wij zien het dat u creatief aan het boekhouden bent. Natuurlijk realistisch begroting betekent dat we een eerlijk beeld bij de begroting krijgen. Iets wat u en uw voorgangers al eerder hadden kunnen en moeten doen. Maar het komt u nu wel heel goed uit. En waarom zeggen we dit zo stellig. Omdat u aan de andere kant doodleuk incidentele posten uit de begroting gaat halen. En dan legt u weliswaar aan ons uit de slechts de structurele baten en lasten in evenwicht behoren te zijn. 100% juist. Echter is dit reëel begroten?

Uitgaven waarvan we weten dat we ze doen doelbewust niet opnemen in de begroting omdat we zeggen ja maar die kosten maken we niet structureel. Ja dank, je de koekoek. De kosten worden wel gemaakt. En dan wat is dan het gevolg? Nou simpel. Ruim een half miljoen aan kosten hoeven we niet in de begroting op te nemen en zodoende is de begroting sneller structureel sluitend. Een Sterk staaltje zullen we maar zeggen he. Toch Alain?

En de kosten dan? Nou die komen we wel tegen in de jaarrekening. Maar ach wie maalt daar om, dat gaat toch gewoon ten laste van de algemene reserve.

Applaus, veel creatiever kan het niet. Of toch wel?

Jazeker, het kan nog creatiever. Wat zijn we toch blij met onze wethouder financiën. Ja, wat doen we nu met die Eneco gelden zeg. De meerderheid van de raad heeft gezegd schulden aflossen. En helaas wat blijkt, dat lukt niet zonder dat ons dat veel geld gaat kosten. Shit, tompoes verzin een list. Nou we hebben hem hoor. We maken een kapitaalsreserve.

Even voor de toehoorder die denkt waar gaat dit over. Nou stel u gaat een groter investering doen. Bijvoorbeeld een zwembad vernieuwen voor 10 mln. Dan is de gebruikelijke gang van zaken dat u de investering die u doet in een bepaald aantal jaren afschrijft, want na de levensduur van het zwembad moet u weer een nieuwe kunnen bouwen.

Nou voor het gemak stel u schrijft af in veertig jaar. Dan schrijven we dus ongeveer 250.000 per jaar af. Dan zijn uw jaarlijkse kosten dus 250.000. Tel daar nog een gemiddelde rente van zeg 50.000 bij op en dan zou u dus normaliter 300.000 in de begroting moeten opnemen als kosten. En wat doen we dan nu anders? Nou we gaan die 300.000 niet in de begroting opnemen?

Wat zult u dan denken maar hoe dan wel? Nou die kosten halen we uit een reserve die we vormen met een deel van de Eneco middelen. Wat heeft dat dan voor nut.?

Nou dat de kosten niet opgenomen hoeven te worden in de begroting waardoor de begroting eerder sluitend is. Maar ja die reserve loopt in mijn voorbeeld wel ieder jaar terug met 300.000. En wat nu als de reserve dan op is. Nou als onze rekenmeesters het goed hebben uitgerekend is de reserve leeg op het moment dat de investeringen die we er ten laste van brengen afgeschreven zijn. Is dat erg dan zult u wellicht denken. Jazeker wel. Want na die periode zullen we opnieuw moeten investeren, bijv. dus in een nieuw zwembad. En daar hebben we dan niet voor gespaard. Nu gaat het voor nu te ver om uit te leggen dat we in feiten niet sparen maar dat de afschrijvingen onze schulden beperken.

Ziet u het maar zo. U koopt een auto van uw spaargeld maar zorgt er niet voor dat u nadat de auto is afgeschreven dat u weer voldoende heeft gespaard om een nieuwe auto te kunnen kopen. Nee voor die nieuwe auto zult u gaan lenen. En wat is het effect? Uw spaargeld is op in ruil daarvoor heeft u er een mooie lening bijgekregen. Dat is werkelijk het paard achter de wagen spannen wat de VVD betreft.

Zien we dan voor nu een beter alternatief? Nee, zeker niet, dus daar zit ook niet ons bezwaar. Ons bezwaar zit hem in de sturingsmogelijkheden voor de volgende raden. Hebben ze nog voldoende mogelijkheden om deze besluiten (deels) terug te draaien als daar de noodzaak voor is. Dat is een bezwaar. Het andere bezwaar zit hem in de boodschap. Wij vinden dat niet voldoende duidelijk wordt gemaakt dat onze begroting door een boekhoudkundige truc in evenwicht wordt gehouden. Dit is zuinigheid die de wijsheid bedriegt.

U speelt wat ons betreft te mooi weer. Wijzen naar andere gemeente waar fors bezuinigd moet worden en zelf doen of Zwijndrecht het op orde heeft is wat ons betreft niet juist. Laat gewoon het eerlijke verhaal horen. Onze begroting hebben we met kunst en vliegwerk sluitend gekregen en we doen een behoorlijk beroep op de toekomst maar helaas is het voor nu niet anders.

Tot slot kunnen we in dit politieke schouwspel natuurlijk niet voorbij gaan aan de impact van het Corona virus. We wensen iedereen die zich inzet om de gevolgen van deze pandemie alle sterke en wijsheid toe en spreken de hoop uit dat we gezamenlijk deze moeilijke periode doorkomen zonder elkaar onnodige verwijten te maken. Laten we het zoals we dat gewend zijn in Zwijndrecht beschaafd houden.

Tot zover voorzitter